

Spis treści

Wstęp	9
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Rola państwa i podatków w gospodarce	13
ROZDZIAŁ PIERWSZY	
Rola państwa i polityki fiskalnej w gospodarce	15
1. Rola państwa w gospodarce. Krótki rys historyczny	15
2. Funkcje finansów publicznych	27
3. Aktywna i pasywna polityka fiskalna	30
4. Sektor finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej. Główne trendy	34
Finanse publiczne w krajach „starej” Unii Europejskiej	34
Finanse publiczne w nowych krajach Unii Europejskiej	43
Finanse publiczne w dobie kryzysu	47
Specyfika polityki fiskalnej w Polsce	50
ROZDZIAŁ DRUGI	
Funkcje i klasyfikacja podatków	56
1. Funkcje podatków	56
2. Teoretyczne podstawy poboru podatków	64
3. Zasady podatkowe	68
4. Klasyfikacja podatków	72
CZĘŚĆ DRUGA	
Ewolucja systemu podatkowego.	
Doświadczenia krajów Unii Europejskiej	75
ROZDZIAŁ TRZECI	
Struktura dochodów budżetowych z tytułu podatków. . . .	77
1. Wprowadzenie	77

2. Struktura dochodów budżetowych w krajach „starej” Unii Europejskiej 83
3. Struktura dochodów budżetowych w nowych krajach Unii Europejskiej 85

ROZDZIAŁ CZWARTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 88

1. Ewolucja podatków w krajach „starej” Unii Europejskiej 88
2. Przyczyny i przebieg reform podatkowych w transformujących się gospodarkach 98
3. Podatek progresywny czy liniowy. W jakim kierunku zmierzają systemy podatkowe w transformujących się gospodarkach 104
 - Koncepcja podatku liniowego i jej realizacja 104
 - Dyskusja nad podatkiem liniowym. Argumenty za i przeciw 106
 - Przyczyny dużej popularności podatku liniowego w transformujących się gospodarkach 111
 - Doświadczenia krajów nadbałtyckich i Grupy Wyszehradzkiej. Wnioski z danych statystycznych 112

ROZDZIAŁ PIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 122

1. Opodatkowanie dochodów osób prawnych w krajach Europy Zachodniej 122
2. Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw w transformujących się gospodarkach 130
3. Konkurencja podatkowa w rozszerzonej Unii Europejskiej 135
 - Pojęcie i cele konkurencji podatkowej 135
 - Przebieg konkurencji podatkowej 138
 - Argumenty zwolenników i przeciwników konkurencji podatkowej ... 144
 - Perspektywy harmonizacji stawek CIT w rozszerzonej Unii Europejskiej 146
 - Konkluzje 151

ROZDZIAŁ SZÓSTY

Opodatkowanie konsumpcji 153

1. Charakterystyka podatków konsumpcyjnych 153
2. Podatek od wartości dodanej 157
3. Akcyza 167

ROZDZIAŁ SIÓDMY

Podatki majątkowe 172

1. Uzasadnienie opodatkowania majątku 172
2. Klasyfikacja podatków majątkowych 174
3. Charakterystyka podatków od nieruchomości 176
4. Skutki opodatkowania majątku 181

ROZDZIAŁ ÓSMY

Składki na ubezpieczenie społeczne 186

1. Udział składek na ubezpieczenie społeczne w dochodach budżetowych w różnych krajach. Rys historyczny 186
2. Udział składek na ubezpieczenia społeczne w relacji do PKB w krajach Unii Europejskiej 189
3. Wpływ składek na ubezpieczenie społeczne na sytuację na rynku pracy. Aspekty teoretyczne 190
4. Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne w krajach Unii Europejskiej 194
5. Skutki wysokich obciążeń kosztów pracy składkami na ubezpieczenie społeczne 199

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

**Kierunki ewolucji podatków
w krajach Unii Europejskiej oraz reakcja na kryzys 202**

1. Klasyfikacja systemów podatkowych w krajach „starej” Unii Europejskiej 202
2. Systemy podatkowe nowych krajów Unii Europejskiej 207
3. Kierunki ewolucji podatków w rozszerzonej Unii Europejskiej 208
4. Zmiany w systemach podatkowych krajów Unii Europejskiej w dobie kryzysu ekonomicznego i finansowego 215

CZĘŚĆ TRZECIA

Reforma podatkowa w Polsce 225

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 227

1. Zasady opodatkowania dochodów osób prawnych 227
2. Obciążenia podatkowe przedsiębiorstw państwowych i prywatnych. Rys historyczny 232
3. Rozliczenie podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 r. . . . 239
4. Ocena dotychczasowych zmian systemu opodatkowania osób prawnych 242

ROZDZIAŁ JEDENASTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 245

1. Konstrukcja podatku od dochodów osób fizycznych 245
2. Obciążenia podatkowe dochodów osób fizycznych 248

ROZDZIAŁ DWUNASTY

Reforma podatków pośrednich 269

1. Wprowadzenie podatku VAT w Polsce 269
2. Wpływ reformy podatkowej na strukturę dochodów budżetu państwa ... 272
3. Analiza regresywnego charakteru podatków pośrednich. Wyniki badań empirycznych 278
4. Wnioski 285

CZĘŚĆ CZWARTA

Podatki i szara strefa 289

ROZDZIAŁ TRZYNASTY

✓ **Wpływ systemu podatkowego na rozwój szarej strefy** 291 ✓

1. Reakcje podatników na obciążenia podatkowe 291
2. Szara strefa. Pojęcie i zakres 295
3. Formy przejawiania się szarej strefy w Polsce 300
4. Konsekwencje występowania szarej strefy w Polsce 305
5. Wpływ szarej strefy na zróżnicowanie dochodów w transformujących się gospodarkach 314

Literatura 323